

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ČETVRTI ODJEL

PREDMET LONČAR protiv BOSNE I HERCEGOVINE

(Aplikacija br. 15835/08)

PRESUDA

STRASBOURG

25.02.2014. godine

Ova presuda će postati konačna u skladu s uvjetima iz člana 44. stav 2. Konvencije. U presudi su moguće redakcijske izmjene.

U predmetu Lončar protiv Bosne i Hercegovine,

Evropski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zasjedajući u vijeću u sljedećem sastavu:

Ineta Ziemele, *predsjednica*,
George Nicolaou,
Ledi Bianku,
Nona Tsotsoria,
Zdravka Kalaydjieva,
Krzysztof Wojtyczek,
Faris Vehabović, *sudije*,

i Fatoş Aracı, *zamjenica registrara odjela*,

nakon vijećanja na sjednici zatvorenoj za javnost dana 25.02.2014. god.
donosi sljedeću presudu koja je usvojena navedenog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovom predmetu pokrenut je po aplikaciji (br. 15835/08) protiv Bosne i Hercegovine koju je Sudu podnio državljanin Bosne i Hercegovine g. Pavle Lončar („aplikant“), prema članu 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda („Konvencija“), dana 5.03.2008. godine.

2. Aplikantu je pružena pravna pomoć, a zastupao ga je g. N. Bursać, advokat iz Sarajeva. Vladu Bosne i Hercegovine („Vlada“) zastupala je zastupnica, gđa. M. Mijić.

3. Aplikant je tvrdio da mu je uskraćen pristup sudu suprotno članu 6. stav 1. Konvencije.

4. Dana 20.11.2012. aplikacija je dostavljena Vladi.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

5. Aplikant je rođen 1934. godine i živi u Sarajevu.

6. Bio je zaposlen u preduzeću Unioninvest Holding d.d. sa sjedištem u Sarajevu („preduzeće“). Aplikant je 1991. godine postavljen za direktora predstavništva ovog preduzeća u Frankfurtu.

7. Dana 3.12.1993. godine aplikant je otpušten zbog navodne povrede radne dužnosti. Obavijest o prestanku radnog odnosa poslana je faksom iz sjedišta preduzeća u Sarajevu. Protiv te odluke mogla se podnijeti žalba nadležnom sudu u Sarajevu u roku od petnaest dana od dana dostavljanja.

Potrebno je, međutim, napomenuti da je relevantni zakon u to vrijeme propisivao da se prije podnošenja tužbe sudu zaposlenik mora žaliti poslodavcu u roku od petnaest dana od dana prijema sporne odluke (vidi tačku 28. u tekstu dolje).

8. Aplikant je pokušao poslati žalbu faksom iz predstavništva preduzeća u Frankfurtu, zahtijevajući da se žalba proslijedi nadležnom sudu u Sarajevu, ali je to odbijeno. Po svemu sudeći on to više nije ni pokušavao u to vrijeme.

9. Nakon što je dobio otkaz, aplikant je dobio izbjeglički status u Njemačkoj.

10. Dana 18.12.1993. godine pokrenuo je postupak protiv preduzeća kod Suda za radne odnose u Frankfurtu (*Arbeitsgerichts Frankfurt am Main*), u skladu sa Sporazumom o privremenom radu potpisanim između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Njemačke, sa zahtjevom da bude vraćen na posao i da mu budu isplaćene zaostale plate. Na osnovu poravnanja koje je predložio sud, zaključenog 24.08.1994. godine, preduzeće se saglasilo da aplikantu isplati zaostale plate za oktobar, novembar i decembar 1993.

11. U međuvremenu, dana on 10.08.1994. godine, protiv aplikanta je pokrenut krivični postupak pred Općinskim sudom u Sarajevu („Općinski sud“) zbog navodne povrede radne dužnosti povodom navoda da je aplikant postupao suprotno Sporazumu o privremenom radu na način da je omogućio određenim osobama koje nisu bile ni uposlenici preduzeća niti državljani Bosne i Hercegovine, da dobiju boravišne i radne dozvole u Njemačkoj.

12. Dana 16.10.1995. godine, Sud za radne sporove u Frankfurtu proglasio se nenadležnim u pogledu zahtjeva aplikanta da se vrati na posao. Aplikant se žalio na tu odluku Okružnom sudu Hesse (*Hessisches Landesarbeitsgericht und Arbeitsgericht*).

13. Dana 8.03.1996. godine aplikant se vratio u Sarajevo.

14. Nakon neuspješnih pokušaja da dobije originalni primjerak obavijesti o prestanku radnog odnosa od 3.12.1993. godine (vidi tačku 7. u tekstu gore), dana 13.06.1996. godine aplikant je pokrenuo postupak protiv preduzeća kod Općinskog suda, sa zahtjevom da bude vraćen na posao i da mu se isplate zaostale plate od decembra 1993. godine pa nadalje. U pogledu blagovremenosti njegovog zahtjeva, aplikant je tvrdio da se nije mogao ranije obratiti Općinskom sudu zbog rata u Bosni i Hercegovini, te je obavijestio sud o postupcima koji su pokrenuti kod sudova u Njemačkoj.

15. Dana 31.07.1996. godine, preduzeće je zatražilo od Okružnog suda Hesse da obustavi postupak po žalbi aplikanta (vidi tačku 12. u tekstu gore), s obzirom na novi postupak pred Općinskim sudom. Kako izgleda, taj postupak je obustavljen.

16. Dana 29.04.1998. aplikant se žalio Domu za ljudska prava (domaće tijelo za zaštitu ljudskih prava uspostavljeno prema Aneksu 6. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini iz 1995. godine) zbog

dužine postupka pred Općinskim sudom. Dana 9.03.2001. godine, Dom za ljudska prava je utvrdio da je povrijeđeno aplikantovo pravo na suđenje u razumnom roku i dosudio mu pravičnu naknadu u iznosu od približno 500 eura (EUR), te naredio Federaciji Bosne i Hercegovine (jedan od sastavnih entiteta Bosne i Hercegovine) da osigura promptno rješavanje njegovog predmeta pred Općinskim sudom najkasnije do 31.07.2001. godine.

17. Dana 14.12.1999. godine, krivični postupak protiv aplikanta (vidi tačku 11. u tekstu gore) okončan je u skladu sa Zakonom o amnestiji iz 1999. godine.

18. Dana 13.11.2001. godine Općinski sud je prihvatio tužbu aplikanta i utvrdio da je on nezakonito otpušten s posla. Sud, međutim, nije razmatrao blagovremenost aplikantove tužbe iako je preduzeće to pitanje pokrenulo u svojim podnescima sudu.

19. Dana 7.03.2002. godine, Kantonalni sud u Sarajevu ("Kantonalni sud") poništio je tu presudu i vratio predmet na ponovni postupak.

20. Dana 7.04.2003. godine Općinski sud je odbio aplikantov tužbeni zahtjev i našao da je odluka o prestanku radnog odnosa bila zakonita. Imajući u vidu takvo utvrđenje, sud nije smatrao relevantnim da posebno ispituje blagovremenost aplikantove tužbe. Tu presudu je potvrdio Kantonalni sud dana 25.10. 2004. godine.

21. Dana 9.03.2006. Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine („Vrhovni sud“) odbio je reviziju aplikanta zbog pitanja materijalnog prava. Taj sud je smatrao da su nižestepeni sudovi pogrešno primijenili domaći zakon kada su odbili tužbeni zahtjev aplikanta, jer ga je trebalo odbaciti kao neblagovremen: zahtjev je podnesen nakon isteka zakonskog roka propisanog zakonom o radu koji je bio na snazi u vrijeme kada je dobio otkaz (petnaest dana od dana dostavljanja odluke). On je također podnesen i nakon zakonskog roka propisanog novim zakonom o radu (jedna godina nakon dana dostavljanja odluke). U pogledu aplikantovog argumenta da se nije mogao obratiti sudovima u Sarajevu zbog ratnog stanja, Vrhovni sud je smatrao da je aplikant mogao podnijeti zahtjev bilo kojem drugom sudu u Bosni i Hercegovini prema tadašnjem relevantnom zakonodavstvu (vidi tačke 25. i 27.). U vezi s tim, sud je naveo da drugi gradovi u Bosni i Hercegovini, uz nekoliko izuzetaka, nisu bili u potpunom okruženju tokom rata kao što je bilo Sarajevo. Međutim, pošto su pravne posljedice za aplikanta bile iste, Vrhovni sud „*nije mijenjao nižestepene presude*“.

22. Dana 8.11.2007. godine Ustavni sud Bosne i Hercegovine je potvrdio tu odluku. Na taj način on je u suštini podržao obrazloženje koje je dao Vrhovni sud i dalje naveo da je aplikant mogao poslati svoju tužbu poštom, ili ovlastiti nekoga u Bosni i Hercegovini da podnese tužbu u njegovo ime.

II. RELEVANTNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

A. Prestanak ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti

23. U Federaciji Bosne i Hercegovine ratno stanje je ukinuto 22.12.1995. godine (Odluka o ukidanju ratnog stanja, Službeni list Republike Bosne i Hercegovine („SLRBiH“) br. 50/95). Stanje neposredne ratne opasnosti ukinuto je 23.12.1996. godine (Odluka o prestanku primjene odluke o proglašenju neposredne ratne opasnosti na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine („SNFBiH“) br. 25/96).

24. U Republici Srpskoj (drugi sastavni entitet) ratno stanje i stanje neposredne ratne opasnosti ukinuti su 19.06.1996. godine (Odluka o ukidanju ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti, Službeni glasnik Republike Srpske br. 15/96).

B. Funkcioniranje sudova za vrijeme rata

25. Član 20. Uredbe sa zakonskom snagom o primjeni Zakona o redovnim sudovima za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili za vrijeme ratnog stanja, SLRBiH br. 6/92, 11/92 i 21/92), propisivao je da, ukoliko je neki sud ne može vršiti svoju funkciju za vrijeme rata, predmete toga suda može preuzeti drugi sud.

26. Prema članu 21. Zakona o parničnom postupku iz 1984. godine (Službeni glasnik Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, br. 4/77, 36/80, 69/82, 58/84, 74/87, 57/89, 20/90, 27/90 i 35/91), koji je bio na snazi u to vrijeme, sud koji primi tužbu koja nije u njegovoj nadležnosti bio je dužan registrirati takvu tužbu i ustupiti je nadležnom sudu.

27. Član 1. Uredbe sa zakonskom snagom o rokovima u sudskim postupcima i upravnom postupku za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili za vrijeme ratnog stanja, SLRBiH br. 6/92 i 13/94) propisivao je da zakonski rok za podnošenje, između ostalog, tužbe u parničnom postupku prestaje teći za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti za osobe na vojnoj dužnosti ili na dužnosti od posebnog značaja za odbranu zemlje.

C. Radno zakonodavstvo

28. Član 80. stav 2. Zakona o osnovnim pravima iz radnog odnosa, Službeni glasnik Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije iz 1989. godine br. 60/89 i 42/90), koji je bio na snazi do 5.11.1999. godine, propisivao je da prije podnošenja tužbe sudu, zaposlenik mora podnijeti žalbu poslodavcu u roku od petnaest dana od dana prijema sporne odluke. Kada poslodavac odluči o žalbi, zaposlenik ima dodatnih petnaest dana (ili

trideset dana ukoliko poslodavac nije donio odluku o žalbi) da se obrati nadležnom sudu (član 83. stav 1.).

29. Dana 5.11.1999. godine stupio je na snagu Zakon o radu, SNFBH br. 43/99, 32/00 i 29/03) kojim je stavljen van snage Zakon o osnovnim pravima iz radnog odnosa iz 1989. Prema članu 103. novog zakona, zaposlenik ima pravo da ospori odluku poslodavca koja utiče na njegova prava pred nadležnim sudom u roku od jedne godine od dana prijema takve odluke ili od trenutka saznanja za povredu njegovih prava. Za sve radne sporove koji su započeti primjenjuje se stari zakon ako je to povoljnije za zaposlenika (član 145. Zakona o radu iz 1999.).

D. Domaća praksa u pogledu računanja rokova za vrijeme ratnog stanja

30. U svojoj presudi br. GvI-64/03 od 13.01.2004. godine, po zahtjevu za reviziju presuda nižestepenih sudova kojima se odbacuje zbog zastare tužbeni zahtjev za naknadu štete podnesen 1997. godine, a u odnosu na argumente tužitelja da se nije mogao ranije obratiti sudovima jer je bio u Njemačkoj za vrijeme rata, Vrhovni sud je smatrao sljedeće:

„Ovaj sud smatra da sudovi nižeg stupnja nisu pogriješili kada ratno stanje i njegovo trajanje nisu...uzeli kao nesavladivu prepreku zbog koje tužitelju nije bilo moguće sudskim putem zahtijevati ispunjenje obveze tuženika...

Naime, članak 383. ZOO pod nesavladivom preprekom podrazumijeva takvu koja vjerovniku onemogućuje sudskim putem zahtijevati ispunjenje obveze. Međutim, općepoznata je činjenica da za vrijeme rata nije bilo prekida u radu sudovanja. Svi sudovi su uglavnom radili, od kojih neki u znatno smanjenom obimu. Niti jednom sudu, strankama sa područja koji su kontrolisale iste oružane snage, pristup nije bio potpuno onemogućen, iako je znatnom broju pristup bio otežan, a u pojedinim razdobljima i znatno otežan...

Uz to se mora imati u vidu da je tužitelj, sve ako mu je i bio onemogućen pristup mjesno nadležnom sudu, svoju tužbu mogao bez štetnih posljedica za nastupanje zastare, podnijeti i drugom mjesno nadležnom sudu, koji se u uvjetima iz članka 20. Uredbe sa zakonskom snagom o primjeni Zakona o redovnim sudovima za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili za vrijeme ratnog stanja, ne bi mogao proglasiti nenadležnim, što bi imalo za posljedicu samo ustupanje predmeta mjesno nadležnom sudu kada postojeće prepreke postanu savladive... ”

31. U Republici Srpskoj zakonski rokovi za podnošenje žalbe zbog otkaza za vrijeme rata počeli su teći tek nakon rata (odnosno, od 19.06.1996. godine; vidi odluku Rev-559/02 Vrhovnog suda Republike Srpske od 20.02. 2004. godine, koju je potvrdio Ustavni sud Bosne i Hercegovine dana 26.05.2005. godine).

ZAKON

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 6. KONVENCIJE

32. Aplikant se žalio da mu je uskraćen pristup sudu odbacivanjem njegove tužbe zbog zastare, suprotno članu 6. stav 1. Konvencije. Relevantni dio toga člana glasi:

„Prilikom odlučivanja o građanskim pravima i obavezama ... svako ima pravo na pravičan i javni postupak u razumnom roku, pred neovisnim i nepristrasnim sudom uspostavljenim na osnovu zakona“.

33. Vlada je osporila taj argument.

A. Dopuštenost

34. Sud nalazi da ova žalba nije očigledno neosnovana u smislu člana 35. stav 3.(a) Konvencije. Sud dalje nalazi da ona nije nedopuštena ni po bilo kojem drugom osnovu. Stoga se mora proglasiti dopuštenom.

B. Meritum

1. Podnesci strana

35. Aplikant je tvrdio da je za vrijeme rata od 1992-95. bilo nemoguće da dođe do bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini. Odlazak tamo predstavljao bi opasnost po njegov život, a on bi sigurno bio regrutovan u neku od tamošnjih oružanih snaga. Također, vršenje poštanskih usluga bilo je obustavljeno, a komunikacija sa Sarajevom u to vrijeme bila je moguća samo preko Crvenog križa.

Nadalje, pouka o pravnom lijeku u odluci od 3.12.1993. godine glasila je samo da se žalba može podnijeti nadležnom sudu u Sarajevu (vidi tačku 7. u tekstu gore). On, dakle, nije poučen da može podnijeti zahtjev bilo kojem drugom sudu, nego samo sudu u Sarajevu. Vlada nije navela niti jedan primjer nekoga ko je bio u sličnoj situaciji u kojoj se našao aplikant, a čiji je zahtjev zaista proslijeđen nadležnom sudu nakon završetka rata.

36. Vlada je navela da su sudovi u Sarajevu radili za vrijeme rata u periodu 1992-95, kao i sudovi u drugim gradovima u Bosni i Hercegovini, istina, neki od njih sa smanjenim kapacitetom. U prilog ovom argumentu Vlada je dostavila pisane podneske od dvadeset i osam prvostepenih sudova iz raznih gradova u Bosni i Hercegovini. Svi ti sudovi su primali različite tužbe za vrijeme rata, a nekoliko tužbi iz oblasti radnog prava je odbačeno zbog zastare u to vrijeme. Općenito je stav domaćih sudova bio da ratno stanje ne prekida tok perioda zastare u građanskim sporovima (vidi tačku 30. u tekstu gore). Stoga predmetni slučaj nije predstavljao izuzetak.

Ako aplikant nije mogao doći do sudova u Sarajevu, mogao je podnijeti svoju tužbu kod bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini, bilo putem pošte ili preko punomoćnika, u skladu s Uredbom sa zakonskom snagom o primjeni Zakona o redovnim sudovima za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili za vrijeme ratnog stanja (vidi tačku 25. u tekstu gore). Prema članu 21. Zakona o parničnom postupku iz 1984. godine, koji je bio na snazi u to vrijeme, sud koji primi tužbu koja nije u njegovoj nadležnosti bio je dužan registrirati takvu tužbu i ustupiti je nadležnom sudu (vidi tačku 26. u tekstu gore). Potrebno je napomenuti da drugi gradovi u Bosni i Hercegovini, uz nekoliko izuzetaka, nisu bili u totalnoj blokadi sve vrijeme kao što je bilo Sarajevo.

2. Ocjena Suda

37. Sud ponovno ističe da pravo pristupa sudu iz člana 6. stav 1. nije apsolutno pravo nego može podlijegati ograničenjima; dozvoljenost ograničenja se implicitno podrazumijeva s obzirom na to da pravo pristupa sudu, po samoj svojoj prirodi, zahtijeva zakonsko uređenje od strane države koje može varirati u smislu vremena i mjesta, u skladu s potrebama i resursima zajednice i pojedinaca. Države ugovornice uživaju određenu slobodu procjene u pogledu ovog zakonskog uređivanja, ali na Sudu je da donese konačnu odluku o tome da li su ispunjeni zahtjevi Konvencije. Ograničenja prava na pristup sudu u skladu su sa članom 6. samo ako ne ograničavaju ili ne umanjuju pristup sudu strana u postupku na takav način ili u tolikoj mjeri da to dovodi u pitanje samu suštinu toga prava; konačno, takva ograničenja neće biti u skladu sa članom 6. stav 1. ako nemaju legitiman cilj ili ako ne postoji razuman odnos proporcionalnosti između primijenjenih sredstava i cilja koji se nastoji postići (vidi *Ashingdane protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 28.05.1985., § 57, Serija A br. 93).

38. Nadalje, zadatak Suda nije da zauzme mjesto domaćih sudova. Prvenstveno je na domaćim organima vlasti, a posebno na sudovima, da riješe probleme u vezi sa tumačenjem domaćih zakona. Uloga Suda ograničena je na to da utvrdi jesu li su učinci takvog tumačenja u skladu sa Konvencijom (vidi *Edificaciones March Gallego S.A. protiv Španije*, 19.02.1998. godine, § 33, *Izveštaji o presudama i odlukama* 1998-I). Ovo se posebno odnosi na tumačenje pravila procesne prirode od strane sudova, poput vremenskih rokova za podnošenje dokumenata ili podnošenje žalbi (vidi, između ostalog, *Pérez de Rada Cavanilles protiv Španije*, 28.10.1998. godine, § 43., *Izveštaji* 1998-VIII).

39. Kada je riječ o predmetnom slučaju, Sud prije svega napominje da uvjet podnošenja tužbe sudu u zakonskom roku nije sam po sebi protivan članu 6. stav 1. Konvencije. Sud je u brojnim prilikama istakao da taj uvjet služi legitimnom cilju pravilnog funkcioniranja pravosuđa te naročito, svrsi poštovanja principa pravne sigurnosti (vidi, na primjer, gore citirani predmet *Pérez de Rada Cavanilles*, § 45., i *Miragall Escolano i drugi protiv*

Španije, br. 38366/97, § 33, ESLJP 2000-I). Sud smatra da nema razloga za drugačije utvrđenje u predmetnom slučaju. Međutim, činjenica je također da način na koji su ti rokovi primijenjeni u konkretnim okolnostima predmetnog slučaja predstavlja relevantan faktor za odlučivanje o tome da li je aplikant uživao stvarni pristup sudu.

40. Aplikant je tvrdio da je zbog ratnog stanja bilo nemoguće da dođe do bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini u vrijeme kada je dobio otkaz, te da su domaći sudovi trebali u njegovom slučaju utvrditi prestanak toka zastare u tom periodu.

41. Sud primjećuje da je Vrhovni sud pažljivo ispitaio činjenične navode aplikanta o tome zbog čega on nije ranije podnio svoj tužbeni zahtjev, kao i zakonske odredbe koje uređuju pristup sudu u relevantnom vremenskom periodu. On je našao da je ograničenje u slučaju aplikanta bilo srazmjerno kako sa činjeničnog, tako i sa pravnog stanovišta, te da je on imao stvarnu i zakonsku mogućnost podnošenja tužbe sudu u Bosni i Hercegovini u relevantnom vremenskom periodu. Ovo je potvrdio i Ustavni sud. Sud smatra da te odluke nisu paušalne ili neopravdane.

42. Kada je riječ o srazmjernosti zakona, Sud napominje da je prema relevantnom zakonu svaki sud, bez obzira na njegovu nadležnost, bio dužan primiti svaku tužbu, registrirati je i po potrebi ustupiti nadležnom sudu (vidi tačke 25. i 26. u tekstu gore). Nadalje, član 1. Uredbe sa zakonskom snagom o rokovima u sudskim postupcima i upravnom postupku za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili za vrijeme ratnog stanja, izričito je propisivao da su zakonski rokovi za podnošenje tužbe u parničnom postupku prestali teći za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti za osobe na vojnoj dužnosti ili na dužnosti od posebnog značaja za odbranu zemlje (vidi tačku 27. u tekstu gore).

43. Kada je riječ o njegovoj primjeni na činjenice predmetnog slučaja, evidentno je iz podnesaka Vlade da je dvadeset i osam prvostepenih sudova u raznim gradovima tužene države obavljalo svoju funkciju za vrijeme rata u periodu 1992-95. Oni su svi primali različite tužbene zahtjeve u to vrijeme, uključujući i zahtjeve koji su se odnosili na radno-pravne sporove. Istina, ni jedan od tih postupaka nije pokrenuo tužitelj koji se nalazio izvan Bosne i Hercegovine u to vrijeme, kao što je to bio slučaj sa aplikantom u predmetnom slučaju. Međutim, Sud ne smatra da je to samo po sebi dovoljno da se zaključi da je aplikant bio oslobođen dužnosti da blagovremeno podnese tužbu. Sudu je poznato da je Sarajevo bilo u blokadi za vrijeme rata. Međutim, poštanske usluge su se vršile u drugim mjestima uključujući, na primjer, Tuzlu (grad na sjeveroistoku Bosne i Hercegovine koji je, kao i Sarajevo, bio pod kontrolom oružanih snaga tadašnje Republike Bosne i Hercegovine u relevantnom vremenskom periodu). Aplikant je propustio iskoristiti postojeća pravna sredstva u pravosudnom sistemu tužene države koji je očito funkcionirao za vrijeme rata.

44. Konačno, drugačija praksa u Republici Srpskoj u pogledu računanja rokova (vidi tačku 28. u tekstu gore) nije relevantna za ovaj predmet. Svaki entitet ima svoj vlastiti pravosudni sistem za sporove iz oblasti građanskog prava, kao i različite zakone koji ih uređuju (vidi, *mutatis mutandis*, *M. I drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 11208/84, odluka Komisije od 4.03.1986. godine, § 33).

45. Prema tome, s obzirom na navedena razmatranja i imajući u vidu legitimni cilj kojem služe zakonski rokovi za podnošenje tužbi, kao i slobodu procjene koja je data državama u pogledu reguliranja pristupa sudu, Sud smatra da u okolnostima predmetnog slučaja nije došlo do nesrazmjernog ograničenja prava aplikanta na pristup sudu i nalazi da nije došlo do povrede člana 6. stav 1. Konvencije (vidi, *mutatis mutandis*, *Itslayev protiv Rusije*, br. 34631/02, §§ 37-8, 9.10.2008.).

II. OSTALE NAVODNE POVREDE KONVENCIJE

46. Aplikant se također žalio da je domaći postupak bio diskriminirajući, protivno članu 14. Konvencije. Imajući u vidu cjelokupan dokazni materijal u svom posjedu, te u mjeri u kojoj je sporno pitanje u njegovoj nadležnosti, Sud nalazi da iz tog materijala ne proizlazi bilo kakav oblik povrede prava i sloboda utvrđenih Konvencijom ili njenim Protokolima. Prema tome, ovaj dio aplikacije je očigledno neosnovan, te se mora odbaciti u skladu sa članom 35. stavovi 3.(a) i 4. Konvencije.

IZ NAVEDENIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *Proglašava* prigovor koji se odnosi na nemogućnost stvarnog pristupa sudu dopuštenim, a ostali dio aplikacije nedopuštenim;
2. *Smatra* da nije došlo do povrede člana 6. stav 1. Konvencije.

Sastavljeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanoj formi dana 25.02.2014. godine, u skladu s pravilom 77. stavovi 2. i 3. Pravila Suda.

Fatoş Aracı
zamjenica registrara

Ineta Ziemele
predsjednica